

Hoge Raad repareert gebrekkige rechtsbescherming voor gefailleerde

Gegevens

Publicatie

NTFR 2019/2265

Instantie

Hoge Raad

Datum uitspraak

12 april 2019

Datum publicatie

12 september 2019

Annotator

C. Presilli

ECLI

[ECLI:NL:HR:2019:589](https://ecli.nl/NL:HR:2019:589)

Zaaknummer

18/01924

Relevante informatie

[FW art. 27](#), [Awb art. 6:21](#)

Samenvatting

De rechter-commissaris heeft de curatoren toestemming gegeven om de beroepsprocedures over de aanslagen dividendbelasting die zijn opgelegd aan gefailleerde op grond van art. 27, lid 3, FW over te nemen en in te trekken. De gefailleerde en haar bestuurder zijn in hoger beroep gegaan tegen deze beschikking. De rechtbank heeft hen niet-ontvankelijk verklaard, omdat volgens haar op grond van art. 67 FW het recht om in hoger beroep te gaan tegen een beschikking van de rechter-commissaris alleen toekomt aan degene die het verzoek heeft gedaan en tot wie de beschikking is gericht. In dit geval zijn dat de curatoren. In de Faillissementswet is gewaarborgd dat de gefailleerde normaliter de mogelijkheid heeft een ter verificatie ingediende vordering of een gestelde voorrang te betwisten (art. 126 FW). Dat geldt

echter niet voor belastingaanslagen. De juistheid van belastingaanslagen kan alleen via de bestuursrechtelijke weg worden aangetast door de gefailleerde. De Hoge Raad oordeelt gelet op het voorgaande dat een behoorlijke rechtsbescherming meebrengt dat de beschikking van de rechter-commissaris bij wijze van uitzondering op de voet van art. 67 FW vatbaar is voor hoger beroep door gefailleerde, maar niet door de bestuurder. Daarnaast merkt de Hoge Raad op dat voor zover in een belastingprocedure wordt opgekomen tegen een fiscale boete, de curator in zoverre niet de bevoegdheid heeft de procedure over te nemen. De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank met betrekking tot gefailleerde en laat de beschikking ten aanzien van de bestuurder in stand.

Noot

De rechter-commissaris heeft beslist dat de curatoren de beroepsprocedures tegen de dividendbelastingaanslagen die zijn opgelegd aan gefailleerde mogen overnemen en intrekken. In beginsel kan een gefailleerde niet als partij in de zin van art. 67 FW in hoger beroep gaan tegen een beslissing van de rechter-commissaris over ter verificatie ingediende vorderingen. De gefailleerde kan een ter verificatie ingediende vordering wel betwisten (art. 126 FW). Het gevolg van betwisting is dat het recht van de schuldeiser niet onherroepelijk vaststaat (art. 196 en 197 FW). Dat geldt echter niet voor belastingaanslagen, deze staan onherroepelijk vast indien de belastingplichtige niet tijdig in bezwaar of beroep gaat bij de bestuursrechter. Indien de curatoren de beroepsprocedures intrekken kan gefailleerde daarom niet meer opkomen tegen de betreffende aanslagen. Om die reden oordeelt de Hoge Raad dat gefailleerde in dit geval bij uitzondering wel in hoger beroep kan komen tegen de beslissing van de rechter-commissaris.

Stel dat de gefailleerde met succes opkomt tegen de beschikking van de rechter-commissaris en de aan de curator gegeven beschikking wordt vernietigd. Welk gevolg heeft dat voor de inmiddels door de curator beëindigde beroepsprocedures? Het gevolg van een intrekking (art. 6.21 Awb) is immers dat de belastingrechter geen uitspraak meer mag doen in de beroepsprocedures en de betreffende aanslagen formele rechtskracht krijgen (zie HR 26 februari 1988, NJ 1989/528, AB 1989, 80). Een intrekking van de beroepsprocedures is definitief en kan in beginsel niet ongedaan worden gemaakt (vgl. HR 16 maart 1994, LJN ZC5626 en HR 9 december 1987, LJN AW7551). Slechts in sporadische gevallen is een uitzondering gemaakt op de formele rechtskracht van intrekking, zoals in het geval van dwang, dwaling of bedrog (CRvB 10 januari 2001, JB 2001/74) of in het geval van een herziening ex art. 8.88 Awb (HR 16 mei 1986, NJ 1986/723). In lijn met voorgaande zou gefailleerde het standpunt kunnen innemen dat hier sprake is van een bijzondere omstandigheid die rechtvaardigt dat de gedane afstand door de curatoren niet kan gelden als intrekking van de beroepsprocedure. De gefailleerde zou mijns inziens ook kunnen stellen dat de curatoren (als gevolg van de vernietiging van de beschikking) onbevoegd waren de procedure in te trekken, waardoor de beroepsprocedure bij de rechtbank herleeft.